

Reformulation du lexique sur les terminologies liées à la redevabilité et à l'éducation civique en langues nationales par les journalistes et animateurs
en langues locales des radios membres de la FeRCAB

Lexique des terminologies en Ditammari

Yetanfõ̀tè yèè tukúnè ohæbaáto nè siheekèmbíí kó mewëëtetõnwénkùmè nè tæheekèmbite kó meborne

N°	Terminologie Ditanfõ̀tri nè dipéè	Reformulation en ditammari Ditanfõ̀tri nè ditãmmari	Explication en ditammari Ditanfõ̀tri kó mewékùmè nè ditãmmari
1.	Acompte	Teyetikútintè / tayetipíàtà / Tiyetiyaùtì	Di taá kekèè titõ̀bè tú mù didítítõ̀nkà̀trì yí̀nkè kó fewétédífè mafè kó muyetimù
2.	Action	Mepíntímè / Madõ̀rmà	Titõ̀nciè̀tì tìì kó dimàà bo na ke da tee k'aa ninte a do dó dè
3.	Action recouvrement ^{en}	Dàmpòd píntimù kó ikuá	Mepíntimè yoo medõ̀rmè mme dàmpòd cõtíbe yoo bedítíkà̀mbè hõ̀õ yí̀kú mèè yí̀nkè kéna kécsó̀tè bèè yí yietí bekóo dàmpòd.
4.	Affermage	Dihæetõ̀nkà̀trì kó dipotancannapátri	Dipotancannapátri ndi wèè baké dihæetõ̀nkà̀rì marì nè wèè mðke omáàtõ̀nkà̀rì bè cànnè dì kè dì náá ò yóó ndõ̀ri dekó mutõ̀mmú keyietì sìdè dihæetõ̀nkà̀rì
5.	Agent public	Opæetõ̀ntì	Onitì nwe, bè dèète wè, bè kànnè wè yoo opæesòd kòd pínné dihæè kó mutõ̀mmú mamù

6.	Amende	Mutooyǎmmù kó fedífè	Fedífè nfe a hǎǎ yietítí fè kè bo yúú a'to a yí yietí mèè kpréé dǎmpóò yoo fedífè mafè fè dò nkéyietí diì mǎnnì
7.	Annualité budgétaire (principe d') :	Dibenni kó kudítítǎncièkù kó ikuó	Ikuó nyi yìi tú kudítítǎncièkù dò kédòò kéntò mutǎmmú mùù dò kédòò dibenni dimǎò mièke nke. Dèè te kè kuwuǎntǎntǎnnì yoo diheemùrì kó betǎntembè hǎǎ cǔú dibenni dimǎò kó tidítítǎncièti kó ikuó pátri
8.	Annulation de crédits	Kudítítǎncièti paanimù	Fedífè fèè do dò kèpínnè mutǎmmú mamù dibenni kó kudítítǎncièkù mièke
9.	Appel d'offres	Diheetǎnkàtrì kó mupǎèkùmù	Mukǎtidǎmmù mmu mùù tukúnè diheè kó mutǎmmú bè ikú mù bèè nǎ de kó mutǎmmú bekpéé
10.	Appel d'offres ouvert	Diheetǎnkàtrì kó mupǎèkùmù mùù feé	Mukǎtidǎmmù mmu mùù tukunè diheè kó mutǎmmú bè ikú mù bèè nǎ de kó mutǎmmú bémǎò cénke bekpéé
11.	Appel d'offres restreint	Diheetǎnkàtrì kó mupǎèkùmù mùù kpetí	Mukǎtidǎmmù mmu mùù tukunè diheè kó mutǎmmú bè ikú mù bèmabè bè tǎāté bè mièke kè bè nǎ de kó mutǎmmú
12.	Arriéré	Dibankótrì	Idíiti nyi a dò keyietí ì kè de kó dimǎnnì pǎēté
13.	Atteinte à l'honneur et à la probité	Muyeticaarmù nè isǎke	Kè bè náá isǎke nè muyeticaarmù kpréé, wèè baké diheè o bo sǎnté mè kéndǎori mesíntédǎrmè yoo ò nkǎké timatì mièke tìi càari o yètri
14.	Attributaire du marché	Bè bo na kéduó nwè diheetǎnkàtrì	Bè tǎāté wèè kó diheetǎnkàtrì kó dipátri ke né yí nanke ò duó de kó diheetǎnkàtrì

15.	Audit de performance	Mutõmparimù mutõmmú kó mucemmu yínkè	Mupaàrmù mmu di hõõ duó kè otòò yoo betòbè mabè dòò mù kebo yà ditõnkàrì cènti mèè botí, nsàkè dèmarè dò kéceete kè mutõmmú kété deyìikè
16.	Audit interne	Mutõmparmù mutõmmú mieke	Mupaàrmù mmu di hõõ dòò mù ditõnkàrì mieke kebo yà ditõnkàrì cènti mèè botí, nsàkè dèmarè dò kéceete kè mutõmmú kété deyìikè
17.	Autorité locale	Ohεεbaatíwè	Bè cū́ ketā́áté wè diheekàrì yoo diheemùrì mieke
18.	Avance	Muniitáyaatayetimù	Fedífè fèè yààtè keyietí ditõnkàtrì marì bá mutõmmú mu nyí keté
19.	Avenant	Ditõnkā́ticeetepátri	Dipátri dii hõõ kōtení kéceete ditõnkā́ticannapátri kó yatanfṓtà mayè
20.	Avis à manifestation d'intérêt	Mutõnkā́tiyiì muketimù kó dipī́ākápátri	Dipátri ndi ohεεbaatíwè hõõ dennení di, kè di wàri kenáá ditõnkàtrì dii dò nkédòò nè bèè bo na kétaá dekó dikàtrì.
21.	Avis à tiers détenteur	Titèbiiti kó mubanhèè	Dipátri ndi dii duò muwērimú diheè kó odíticṓotíwè k'òo bo cṓoté a'tebite tēè to a'kpàtì tē'borè
22.	Avis d'imposition	Dàmpòò kó dikéétápátri	Dipátri dii benkú a dònké yietí dàmpòò wè diheè dè bo idè
23.	Blanchiment de capitaux	Tikpàtisìnti kó mumiitimù	Tikpàtì nti yoo fedífè a mōke fè kè yí tú fesààfè kedò a fè mīte kè dèe yie k'aa fè pīnnè mutõmmú
24.	Blocage des comptes bancaires	Tedítítṓote kó mupáánnimù tedítíciētè borè	Ditannùò ndi otõmbàrì wèè dàke fedífè bíékè ò hõõ dennení di kēpā kuce bedàmpòòcṓotíbè kè bè bo páá nwèè bānne diheè o'dítítṓote sidítíciēē, kēmbaanè ò bo yietí dii yiè kè bè né pááté.

25.	Bon de Commande	Mudonténankùmù kó dipátri	Dipátri ndi tì tò titõncièti nè idítí mààmè, ohεεbaatíwè hõõ duó ndi wèè di ditõnkàtrì.
26.	Bons du Trésor	Diheè kó tadítíciàtà kó dipentabampátri	Dibampátri ndi diheè kó tedítíciètè hõõ dennení di keda duó, diì benkú diheè da bannε fèè dífè mààmè
27.	Bordereau	Kudonku kó didóónnápátri	Dipátri ndi wèè dó kédì diheetõnkàtrì hõõ wãrì diì mieke bá kùù tõnnenkù nè ku'dífè
28.	Budget annexe	Tidítítõnciàti kó dipõõnnídi	Itempè nè yeheetõnyo yèè yí te yemáà kó kudítítõnciàkù
29.	Budget autonome	Ditõnyuu kó kudítítõnciàkù	Yeheetõnyo yèè te yemáà kó kudítítõnciàkù
30.	Budget citoyen	Kudítítõnciàkù taheekàmbita kpéé	Kudítítõnciàkù wèè baké fedífè hõõ dennení kù kéwénkunè wèè yí manténè fedífè kó yetanfõtè yecūmpuyε
31.	Budget de l'Etat	Kuwuantenkpàti kó kudítítõnciàkù	Kudítítõnciàkù nku kuwùõntõntìnnì kõbe hõõ cū́ kù, kè di tò dibenni kó fedífè dò nkéta keyà mèè botí kèpínnè diheè kó mutõmmú
32.	Budget de la commune	Diheemùrì kó kudítítõnciàkù	Kudítítõnciàkù nku diheemùrì kó betõntembè hõõ yí kù di kè di benkú fedífè dò kéta keyà mèè botí dibenni mieke kèpínnè diheè kó mutõmmú.
33.	Budget général	Kuwuantenkpàti kó kudítítõnciàkù	Kudítítõnciàkù nku kùù náá fedífè dò nkéta mèè botí keyà mèè botí kèpínnè diheè dimõõ kó mutõmmú. De kó kudítítõncièkù itempè kó titõncièti nè okóti ketenkè yìè nè kuwuantõntìnnì kó tidítítõncièti

34.	Budget programme	Metũntimè kó kudítítõncièkù	Kudítítõncièkù nku kùù benkú diheè kó metũntimè nè fedífè fèè dò kéyè képínnè deké mutõmmú. Dekó kudítítõncièkù dò túóté yebie yèpéu ndi
35.	Cahier des charges	Diheetõkãnrì kó titõncièti pátri	Dipátri ndi dii benkú diheetõkãnrì kó titõncièti duó kedò mèè botí
36.	Certification des comptes	Yedítípáté kó mecannimè	Odítípaarò kó mecannimè mme mèè benkú ketú yedítípáte bè ò duó nyè tũ mudítípíntimù kó ikuó
37.	Charge de la dette	Diheè kó dibànni kó fecõntidífè	Fedífè fèè hõõ nõõ diheè kó mudítípentimù yínkè
38.	Chiffre d'affaires	Difítákandori	K'aa fíté a'potanti keyietí dàmpòò, fedífè fèè hõõ nkpaá
39.	Citoyen	Taheekãmbita	Onìti nwe wèè bo diheekàri keyé diheè kó ikuó ke ì tũ
40.	Code pénal	Mutooyõmmù kó dibeénkuápátri	Ikuó pátri ndi dii náá mùù tú tisìnkáánti nè bè bo nyũõmè besìnkáánkótíbè kó yeto
41.	Collectif budgétaire	Dibenni cuokè Kudítítõncièkù	Kudítítõncièkù nku kùù náá mediitíceetepàmmè mèè tanní dibenni cuokè
42.	Collectivités territoriales	Yeheemùrè kó mutantáá	Diheemùrì ndi dii te dimáà kebo na kema dimáà kó dimàù. Bèè di baké beè tú diheemùrì kó betõntembè
43.	Commande publique	Diheè kó dikãticannepátri	Dikãticannepátri ndi oheebaatiwè hõõ dennení di
44.	Commission de passation des marchés	Yaheetõnkãàtà dõmmù kó ditìnni	Ditìnni dii dàka di'heetõnkãtri kó yeyáte kpéé

45.	Communauté à la base	Diheekàrì kó siheekàmbíí	Diheekàrì kó siheekàmbíí nsi mutantáá mmamù yínkè
46.	Commune	Diheemùrì	Diheemùrì ndi dī te dimáà kebo na kema dimáà kó dimàù. Bèè dī baké beè tú diheemùrì kó betōntembè
47.	Compte administratif	Diheetōnkàrì dítyèrìmù kó kupátìkperkù	Dipátri ndi dī wàri kénáá oheebaatiwè cànnè dī màà keyie mudítíyèrìmù dōōrì mēè botí dibenni cuokè
48.	Compte de gestion	Diheetōnkàrì kó mutōmpíntìmù pátìkperkù	Dipátri ndi dī wàri kénáá dibenni difòòrì miaka, mudítíyèrìmù dōō mēè botí ditōnyuu marì miaka
49.	Compte général de l'État (CGE)	Kuwuōntenkpàtì kó mutōmpíntìmù pátìkperkù	Dipátri ndi dī wàri kénáá dibenni difòòrì miaka, kuwuōntenkpàtì kó yeditítuakandore duó kedommù ketū mudítíkammù kó ikuó yē mmù
50.	Comptes de l'Etat	Kuwuōntenkpàtì kó mutōmpíntìmù tidítípátìkperitì	Dipátri ndi dī wàri kénáá dibenni difòòrì miaka, kuwuōntenkpàtì kó mudítíyèrìmù dōō mēè botí dibenni marì dī pēēntoo di miaka
51.	Concession	Diheetōnkàrì kó dipentecannepátri	Dicannepatri ndi oheebaatiwè hōō duó ndi onitì dī benkú ketú bè ò pēntè diheetōnkàrì marì kòò bo mpí mutōmmú keyieti
52.	Concession	Diheetōnkàrì kó dipentecannepátri	Dicannepátri ndi oheebaatiwè hōō duó ndi onitì dī benkú ketú bè ò pēntè mēfíè mamè kòò bo mē tūnte kéndōōrì ò dó dè kémpieti o kó mucōntimu keyietì dēmarè
53.	Concession	Mupeesōōtōnyóò	Mēdōōrmè mme mēè tú opeesōō bo cōotémè yoo ò bo bekemè tiyootōnfētì kebo dōō mutōmmú mamù mùù do yí békú fedífè

54.	Conflit d'intérêts	Diheètõnkàtrì kó mebetímè	Μερίτīmè mme mèè benkú opeesòò yoo wèè baké diheetõnkàrì marì bo mmòkemè o kó ditõnyuu diì bo na kébeténè o'tõmmú mieke kó diheetõnkàtrì
55.	Contentieux fiscal	Mudàmpóòyetimù kó idièti	Idièti nyi bè tɔ̀ ì tibeénti kè ì tukúnè mudàmpóòyetimù
56.	Contrat de gestion	Diheètõnkàtrì kó ditõncannepátri	Ditõncannepátri ndi diì duò muwěrmú oniti mɔ̀ kòò bo mpí diheetõnkàrì kó mutõmmú mamù kè bè ò yieti
57.	Contrat de partenariat public-privé	Diheètõnkàtrì nè máàtõnkàrì kó ditõncannepátri	Ditõncannepátri ndi diì duò muwěrmú wèè m̀ðke omáàtõnkàrì kòò bo pí diheetõnkàrì kó mutõmmú mamù kè bè ò yieti
58.	Contrat de partenariat public-privé à paiement public	Diheètõnkàtrì nè máàtõnkàrì kó ditõncannepátri muheeyetimù kpéé	Ditõncannepátri ndi diì duò muwěrmú wèè m̀ðke omáàtõnkàrì kòò bo pí diheetõnkàrì kó mutõmmú mamù kè bè ò yieti kè dè ntukúnè ò d̀ò mù tõmmú kété yoo mù kéri mèè botí
59.	Contribuable	Ohèekàndítíyeto	Tehèekèmbite tèè yieti te'dàmpòò
60.	Corruption	Muyootõnfetimù	Muyootõnfetimu opeesòò, onuntõnti yoo bá wèè nititɔ̀ mɔ̀ kpéé
61.	Cour des comptes	Muhèedítíyèrmù kó kubeéndieku	Dipankpààtiyuu kó dibeényuu ndi diì bekunè yehèetõnkàrè kó mudítíyèrmù bíékè
62.	Crédit budgétaire	Kudítítõncièkù kó dipátri	Dipátri ndi diì pãã nkuce fedífè kó mutarmù, fe'yèrimù nè fè yóó pínnè mù
63.	Crédit d'impôt	Dàmpòò kó fedífè	Tehèekèmbite tèè yieti dàmpòò tè bànnè fèè dífè nfe tehèedítíciètè

64.	Crédit de paiement	Fedífè feyetifè	Kukākú obaatíwè yí dò nkésénté kù kè dè ntukúnè ò bo duó mmè dinùù kè bèe denne fedífè kèpínnè mutōmmú mamù
65.	Crédits globaux	Tòntòntōmmú kó fedífè	Tidítítōncièti tìi tɔ tòntòntōmmú kó didítíkandori
66.	Débat d'orientation budgétaire	Kuwuantenkpàti bennidítítōnciàti kó mɛwénkùmè	Kuwuɔntōnnitibè kó metíimmè mme, betōmbàryiitibè hɔɔ kɔtenímè kénáké bá wè kó ditōmbàryiitékarì mutōmmú mùù dòn kédɔɔ nè fedífè yóó yè kéta mèè botí dibenni terì mieke
67.	Décharge	Dipátimiitri	Dibeempátri ndi dii benkú ketú diheè kó odítíkànti yí yúúku
68.	Décideur	Onùùdɔnti	Obaatíwè wèè dò kéduó dinùù kè bèe pí mutōmmú mamù
69.	Déclaration fiscale	Fadàmpòòdíifà kó mudáanimù	Dipátri ndi teheekèmbite hɔɔ wári di kedáa ò m̀̀ke tìi kpàti, kéduó dàmpòò kó ditōnkàri
70.	Découvert	Fepentifè	Fedífè nfe tedítítíèè hɔɔ da pente fè a kó tedítítɔɔte mieke, ke naa bo fè nda deete dekó mɛfiè t̀̀̀ke dii m̀̀nni
71.	Déficit	Mudóntímù	Fedífè fèè dónni a dɔ kédòò dèè yínkè
72.	Déficit budgétaire	Kudítítōnciàkù kó mudóntímù	Kudítítōnciàkù nku kè di bo na kétanné fèè dífè fè yí tù̀kù dí dɔ kèpí mùù tōmmú
73.	Dégrévement	Febankótínnédífè	Dàmpòò kó fedífè a bannè fè, kè bè fè nda kótíné, bá a ténke yí yóó fè yietí
74.	Délégation de service public	Diheetōnkàri kó mudōmmù	Ditōncannepátri ndi oheebaató hɔɔ duó ndi wèè m̀̀ke omáàtōnkàri kòò bo pí diheetōnkàri kó mutōmmú mamù

75.	Demande de cotation	Mutõnnankùmù kó tidítítõncièti bekèmpátri	Dipátri ndi bè duó ndi wèè dó kédòò mutõmmú mamù k'òo bo náké mu'dítítõncièti
76.	Deniers publics	Diheè kó idítí	Idítí nyi kuwuantenkpàti kpeyi yoo bè kù duó nyi, yoo yeheetõnkàrè yoo yeheemùrè kpeyi
77.	Dépense	Mudítídennimù	A bo dennemè fedífè kédòònè mùmamù
78.	Dette	Dibànni	Fedífè nfe a pènte fè kedò ke fè ténné dimònni mari
79.	Dette publique	Diheebànni	Kuwuantenkpàti yoo diheetõnyuu yoo diheemùrì kó dibànni ndi
80.	Dévaluation	Mudítíwěrínyaatimù	Bèè baké fedífè bíékè bè hõõ dennení dii pátri dii benkú fedífè wérímù yààte mè nè fe'donku mààte mè kébennénè deké meffè
81.	Développement durable	Muheetüntimù mùù mònni	Diheè kó mutüntimù mmù mùù dòò yíe nnè nanke kpéé
82.	Document administratif	Diheetõnkàrì kó dipátri	Dipátri ndi diheetõnkàrì mari còoté di yoo bè dòò di yoo bè tó di mutõmmú mamù kpéé
83.	Document de Programmation Pluriannuelle des Dépenses (DPPD)	Tibentõncièti pátri mudítíyèrmù kperi	Dipátri ndi dii benkú tidítítõncièti yóó ndò mèè botí yebie yetãäti mieke
84.	Domaine public	Kuwuantenkpàti yoo diheemù kó tɛbàtè	Tɛbàtè nte tɛè tú kuwuantenkpàti yoo diheemùrì kpete, òmòò yí dò kɛna kéfíté yoo kéfeete tɛ

85.	Domicile fiscal	Tedàmpòyeticíètè	Wèè yietì dàmپòò bè bo na ké ò yà diì màà kóò duó dàmپòò pátri
86.	Dossier d'appel d'offres (DAO)	Ditōnkātiyikùpátri (DAO)	Dipátri ndi bè dđò di kebo duó bèè dó kétaá ditōnkātrì marì
87.	Douzièmes provisoires	Otānkù tepíítè nè odéri kóo dimùnkepátri	Dipátri ndi diì pāā nkuce obaatíwè kòò bo sɔɔté kémpínnè dibenni diì pēēté dikó tidítítōncièti (tepíítè nè mèdeé kó metotímè) kémbaanè bè bo cūǎmè dibenni dipànnì kó kudítítōncièkù
88.	Droit de communication	Mubékùmù kó kuwetínce	Muwērimù mmu ikuó duó nyì bedàmپòòpíntìbè kè bè bo na kékɔte kébeke a'fōnkúò a'kpàti mààmè, kè dè bo yie kè bè da kēté dàmپòò pátri
89.	Droit de préemption	Mutetadommu kó kuwetínca	Muwērimù mmu ikuó duó mmè òmɔò kòo bo na kédonté dèmarè a do dó kédonté dè keyīēke
90.	Droits constatés	Mubanyetimù kó iwetínce	Dibampátri ndi diì benkú kētu ti kèè titɔbè tùmù kàa yóó pí mutōmmú a dò nképí mù kè bè da yietí
91.	Emprunt obligataire	Kuwuantenkpàti kó mudítípentimù	Kuwuantenkpàti yoo diheemùrì hǔǔ pente fèè dífè sidítícéē mieke kè dè bo teennè diheè kó mutūntimù
92.	Emprunts	Kuwuantenkpàti kó mudítípentimù	1)Kuwuantenkpàti yoo diheemùrì hǔǔ pente fèè dífè sidítícéē mieke ke dè bo teennè diheè kó mutūntimù 2)Didítícanepátri ndi diì benkú ketú Kuwuantenkpàti yoo diheemùrì pente fèè dífè yóó yietí mède botí

93.	Engagement	Didítídennepátri	Dipátri ndi obaatíwè hõõ dennení dì kébenke ketú ò yiemu ketú fedífè bo na kéyè kèpínnè mutõmmú mamù
94.	Engagement comptable	Mudítíkàmmù kó didítídennepátri	Fedífè fèè ta kebo yietí kudítítõnciekù makù kó mutõmmú
95.	Engagement juridique	Muyetiyèmmù kó dikõõtépátri	Dipátri ndi dìi benkú ketú oheebaatiwè yému kedò kéyietí deké dibànni
96.	Enregistrement	Muwããdáammu	Ditõncannepátri kó mudáammù mmu dàmpòò kó ditõnkàrì borè
97.	Enrichissement illicite	Tikpàti tii yí dorí	A kpàti bo pèètè mè a'wèrimú mamè
98.	Entreprises publiques	Diheè kó yatõmpíntitõnkàrà	Diheè kó ditõnkàrì dìi dàke muheetõmmú mamù kpéé
99.	Epargne	Mudítísõnnimù	A kpéé nfèè dífè nfe
100	Escroquerie	Mesoondõòrmè	A bo nsoó mmè benitibè keyo be'kperè
101	Etablissements publics	Diheè kó yatõntitõnkàrà	Diheè kó yatõntitõnkàrà nya yèè mðka yemáà kó kudítítõnciàkù ke né cáátínè ditõnyuu mari
102	Evasion fiscale	Dàmpòò yèrimù	A bo sõnnemè dàmpòò dífè mafè kó muyetimù ke né tũ mbake ikuó yèmmù
103	Exercice budgétaire	Kudítítõnciàkù kó dibenni	Dibenni difòòrì kó kudítítõnciàkù kùù ketírì nè tããpò kó diyie diketri kèpõnninè mewaanaà kó diyie disõnni

104	Exigibilité	Dàmpòd̀yetikàtrì	Bedàmpòd̀p̀intìbè m̀d̀ke mùù ẁrímù kebo na k̀ekote k̀epí òm̀d̀ d̀ampòd̀ nsàké dekó diyetikàtrì p̀èèté
105	Faute de gestion	Mudítít̀mp̀ítimù kó mayetímà	Meyetímè bo ỳennímè mudítít̀mp̀ítimù mieke.
106	Finances locales	Yehèemùrè kó mudítít̀mp̀ítimù kó ikuó	Ikuó nyi ỳì tukúnè yehèemùrè kó mudítít̀mp̀ítimù
107	Fiscalité	Dàmpòd̀ dítícẁtímù kó ikuó	Ikuó nyi ỳì tukúnè d̀ampòd̀ kó m̀effè mèm̀ẁ
108	Fonds spéciaux	Tekotidóótè kó idítítì	Idítítì nyi bè c̀ũá kecánné ì obaatíwè kó mukotit̀mmu kp̀éé
109	Gouvernance	M̀ebaatep̀intímè	Ikuó nyi yoo m̀eborme m̀èè tukúnè mukp̀àatìbaatímù
110	Gouvernance locale	Diheemùrì kó M̀ebaatep̀intímè	Ikuó nyi yoo m̀eborme m̀èè tukúnè mukp̀àatìbaatímù yehèemùrè mieke
111	Gré à gré (Marché de gré à gré ou marché par entente directe)	Dinèpot̀nkàtrì	Diheet̀nkàtrì ndi obaatíwè h̀õ duó mmè ò ỳé wè kedò ò na k̀epí dekó mut̀mmù
112	Haute Cour de Justice	Bekótíkótífbè kó kubeéndieku	Kubeéndieku nku k̀ùù bo na k̀ebekénè wèè baké kuwuantenkp̀atì nè o kó bet̀mbàriyiitífbè
113	Haute trahison	M̀esoðmmè mediemè	M̀esoðmmè mme wèè baké kuwuantenkp̀atì h̀õ d̀d̀ mè ò yeténè d̀ì m̀ðnnì ò do p̀arikè tì ò c̀ẁ d̀ì m̀ðnnì tikp̀atì

114	Hypothèque légale	Mubancébbannimu ikuó kómu	Ikuó nyi yìi duò muwērimú odàmpòdòcòtíwè kòò bo na kéfeete onìti c'íétè nsàkè ò yí yietí dàm-pòdò
115	Impôt	Dàm-pòdò	Fedífè nfe diheè dós nfe benitìbè bemòò kpéé
116	Impôt direct	Dàm-pòdò dèè wetí	Dàm-pòdò a hōō yietí wè amóm-muó
117	Impôt indirect	Dàm-pòdò dèè kónté	Dàm-pòdò otòdò hōō còtè wè kéyietí nè a kpéé
118	Impôt personnel	Dàm-pòdò nitìkperè	Dàm-pòdò wèè tukúnè onìti mòò kó tikpàti
119	Impôts d'État	Dàm-pòdò Kuwuantekpàti kperè	Kuwuantekpàti kóo dàm-pòdòbè bemòò c'énke
120	Impôts locaux	Dàm-pòdò yeheemùrè kperè	Diheemùrì kóo dàm-pòdòbè bemòò c'énke
121	Indicateur de performance	Kukākú kó mecannimè	Mecannimè mme (dikandori) mèè benkú a béríndè a'tóm-mú mieke
122	Inspection Générale de Ministère (IGM)	Ditōmbaryiitékari kó ditítipàrikari	Ditōnkari ndi dīi bo yetōmbaryiitékare mieke, kedake mudítipaarimù kpéé yetōnkarè mieke
123	Inspection Générale des Finances (IGF)	Mudítipàarmù kó ditítiparirikari	Ditōnkari ndi dīi bo ditōmbaryiitékari dīi dake fedífè kpéé di mieke, kedake mudítipaarimù kpéé diheè kó yetōnkarè yemòò mieke
124	Interpellation	Mebékùmè ohēbaato	Mebékùmè mme teheekàmbite bo na kébeke mè wèè baké diheè ò kòtení dīi mōnni kebo bè náké ò pí mmèè botí mutōmmú kutōncièkù makù

125	Lettre de cadrage	Kudítíkākú kó dipátri	Dipátri ndi ot̄mbariyiito wèè dākè idíítí kpéé ò dènnení dì keduó yet̄ntiyò yem̄wò kè dì náá dibenni dìi kéríní dikó kudítít̄ncièkù kó kukākú dò nkémbéríndè
126	Liquidation	Fedàmpòódífè kéétédòòrmè	Medòòrmè mme mèè benkú dàm̀pòòc̄w̄t̄ibè kéété mèè botí fedàmpòódífè mafè
127	Loi de finances	Kuwuɔntenkpàtì kó mudítíp̄intimù kuó pátri	Kuwuɔt̄nnit̄ibè h̄s̄ c̄ú̄s̄ dìi pátri ndi kèp̄a muw̄érímú bèè t̄o tikp̄atì kè dèe tee kè bèè wammú fedífè nè fè bo p̄innè mùu t̄ommú
128	Loi de finances de l'année	Kuwuɔntenkpàtì kó mudítíp̄intimù kuó pátri dibenni marì kpéé	Kuwuɔt̄nnit̄ibè h̄s̄ c̄ú̄s̄ dìi pátri ndi kèp̄a muw̄érímú bèè t̄o tikp̄atì kè dèe tee kè bèè wammú fedífè nè fè bo p̄innè mùu t̄ommú dibenni marì kpéé
129	Loi de finances rectificative	Kuwuɔntenkpàtì kó mudítíp̄intimù kuó pátri diceetirì	Kuwuɔt̄nnit̄ibè h̄s̄ c̄ú̄s̄ dìi pátri kèp̄a muw̄érímú bèè t̄o tikp̄atì kè dèe tee kéceete mudítíp̄intimù kuó pátri dibenni marì kperi
130	Loi de règlement	Diheedit̄iyèrmù kó ikuó pátri	Kuwuɔt̄nnit̄ibè h̄s̄ cūs̄ dìi pátri mudítíp̄intimù kperi dìi náá idíítì ta keyè kemamè dibenni marì mieke
131	Maître d'œuvre	Diheet̄ɔnk̄àrì diitè	Wèè di diheet̄ɔnk̄àrì marì
132	Maitre d'ouvrage	Diheet̄ɔnk̄àrì yiè	Obaatíwè wèè te diheet̄ɔnk̄àrì marì
133	Malversation	Mudítíyòò	A bo di mè diheè díítí mayì kè ì yí tú a kpeyi
134	Mandat de paiement	Didítíyetipátri	Dipátri dìi benkú ketú bè dò keda yietí idíítí mayì

135	Marché public	Diheè kó ditōnkàtrì	Diheetōnkàtrì kó ditōncannepátri
136	Mise en recouvrement	Mudàmpòòcɔ̀tímù	Bedàmpòòcɔ̀tibè báátí dìi m̀nni kedò keyè kéccɔ̀té dàm̀pòò
137	Montant du marché	Diheetōnkàtrì donku	Fedífè fèè dò keyè kèpínnè diheetōnkàtrì tōmmú mamù
138	Obligation fiscale	Dàm̀pòò dífè	Teheekàribite dò nkéyietí fedífè dàm̀pòò
139	Office	Diheetōnyuu	Kuwuantenkpàti kó ditōnyuu
140	Offre	Diheetōnkàtrì pátri	Diheetōnkàtrì mari kó dipátri ndi wèè d́ kédì taá ò náké dìi mieke ò yóó d̀ò m̀èè botí dekó mutōmmú nè fedífè yóó mmamè
141	Ordonnance de paiement	Obaatíwè duó dìi didítíyetipátri	Dipátri ndi obaatíwè wàri dìi keduo oditipíntíwè kòo bo yietí fedífè mafè
142	Ordonnancement	Kuwuantenkpàti kó didítíyetipátri	Didítíyetipátri ndi dìi benkú kedò obaatíwè duó kè odítípíntíwè bo yietí diheè kó dibànni mari
143	Ordonnateur	Obaatíwè wèè dò keyíku o'nòtè	Obaatíwè nwe wèè dò nkéyíku o'nòtè kè bèe na kédeete fedífè mafè kèpínnè diheè kó mutōmmú mamù
144	Personne responsable du marché	Yetōnkààtè kó mufítímù yiè	Wèè dàke yetōnkààtè kó mufítímù kpéé
145	Plafond d'endettement	Dibànni kó kukākú	Diheè kó dibànni yí dò kénà késénté dè (dìi kandori)

146	Plan Comptable de l'Etat	Kuwuantenkpatì kó mudítíkàmmù ditíciatìpátri	Dipátri ndi dìi t̄s Kuwuantenkpatì kó tidíticiàtì duó kedòmmè
147	Poursuite	Mubampímmù	Bedàmpooc̄otíbè h̄s̄ d̄d̄ mè kéduó kè wèè yí yietí d̄ampòd̄ kòo dè yietí nè muwḗrímú
148	Préqualification	Muniité-t̄āātémù	Diheet̄ōnk̄ātrì m̄d̄nnì b̄è h̄s̄ niité kéd̄d̄m̄ k̄ētāāté b̄èè kó yepáte mannè k̄ébeté dekó dik̄ātrì
149	Prescription	Mubankúú	Mefiè mmamè mme od̄ampòd̄c̄otíwè t̄énke yí d̄ò kéna k̄étūnne dè did̄ampòd̄b̄ānnì mari
150	Prescription extinctive (ou libératoire)	Dibānnì d̄ii yee	Onìti bo nt̄m̄è a kperè marè (mupentimù yoo mud̄ōmmù yoo muyetimù) kè dè tuōke mefiè mamè bá a yí benke ketú a kperè nde, k'òo p̄ānke dè tieke ikuó yēmmè
151	Prescription fiscale	D̄ampòd̄ kó dibānnì bo yee mmè	D̄ampòd̄ wèè m̄d̄nte kè od̄ampòd̄p̄intíwè yí k̄t̄enì kebo beke ; kè dekó mefiè p̄ēēté kè dè yee
152	Pression fiscale	D̄ampòd̄ bankadaà	Muwḗrímù b̄è yoo da d̄d̄ ke yàà na k̄éc̄oté d̄ampòd̄
153	Prestation	Muheet̄ōnk̄āt̄it̄ōmmú	Diheet̄ōnk̄ātrì kó mut̄ōmmú mamù a bo na k̄épí mmù
154	Principe de l'unité de trésorerie	Medítíkàmborme kó mewḗnnímè	Medítíkàmborme mme mèè tú diheè kó tikpatì tim̄d̄ d̄ò k̄éwḗnné mu k̄émp̄innè diheè dim̄d̄ kó mut̄ōmmú ke bá mbaati

155	Principe de l'unité de caisse	Tewēnnédítítɔɔte kó mɛborme	Médítíkamborme mme mɛ̀ t́ dihè kó idítí d̀ kénwē didítítɔɔ marì marì mieke nke
156	Principe de la constatation des droits et obligations	Iwetínɛ kó medáanneborme	Médítíkamborme mme mɛ̀ tukúnè iwetínɛ nè a d̀ kédɔ̀ dè kó mudáamm̀
157	Programme	Kudítítɔ̀nciàku	Kutɔ̀ncièk̀ nku k̀ tukúnè fedífè d̀ kéwamm̀ mɛ̀ botí nè fè bo nyiè mɛ̀ botí kepínnè mutɔ̀mm̀ mam̀
158	Projet annuel de performance	Dibenni kó metɔ̀nnakùmè t̀mpíntìpátri	Dipátri ndi obaatíwè h̄ɔ̀ dennení d̀ kéwēnnénè dibenni kó tidítítɔ̀nciè̀ kperi
159	Rapport annuel de performance	Dibenni kó metɔ̀nnakùmè kó dipátri	Dipátri ndi d̀ benkú dibenni kó tidítítɔ̀nciè̀ pí mɛ̀ botí
160	Rapport sur l'exécution de la loi de finances (RELF)	Metɔ̀nnakùmè kó dipátri mudítípíntim̀ kuó kperi	Dipátri ndi d̀ benkú bedítípíntibè na ket̀unne mɛ̀ botí mudítítɔ̀mpíntim̀ kó ikuó pátri
161	Recettes de l'Etat	Kuwuantenkpàti kó fetardífe	Idítí nyi ỳ h̄ɔ̀ tanní kéteennè kuwuantekpàti kó mutɔ̀mm̀
162	Recettes fiscales	Dàmpòd kó fetardífe	Fedífè nfè fè tukúnè d̀ampòd nè pàtàntì kó mucɔ̀tím̀
163	Recouvrement	Mudàmpòdítícɔ̀tím̀	Mepíntimè mme mɛ̀ teé bedampòd̀píntibè kè bè bo na kéɔ̀tè d̀ampòd̀ siheekèmbí borè
164	Reddition de comptes	Ohɛebaáto kó mewētedítíwénkùmè	Mepíntimè mme mɛ̀ tukúnè ohɛebaatíwè bo wētenímè ò baké bè borè ké bè wénkunè ò pí mɛ̀ botí mutɔ̀mm̀

165	Redevabilité	Oheebaáto nè siheekèmbíí kó mewēētētōnwénkùmè	Μερίντιμὲ mme mēè tukúnè oheebaatiwè bo wénkunēmè ò pí mēè botí mutōmmù ò baké bè. Kòò me mbaké bè múnke ò beké ò pí mēè botí mutōmmú kòo bè wénkùnne
166	Redevabilité financière	Oheebaáto nè siheekèmbíí kó mewēētedítíwénkùmè	Μερίντιμὲ mme mēè tukúnè oheebaatiwè bo wénkunēmè ò pí mēè botí mutōmmú ò baké bè. Kè ò me mbaké bè múnke ò beké ò pí mēè botí mutōmmú kè dè ntukúnè fedífè bíékè
167	Redevance	Fehēētōndífè	Fedífè nfe bè hōō beké fè tēheekèmbitè kè dè ntukúnè mutōmmú mamù diheè pí mmù benitibè bemōō kpéé
168	Redressement fiscal	Dàmpòò sootétooyōmmù	Μερίντιμὲ mme bedàmpòòcōtībè mōke mē ke bo na kékōtení kēfié a do me ndáa a'kpàtì kēbennénè dè. Kè dè s̄ a do sootému bè daa kēété fedífè weti weti kebo yúú tò
169	Responsabilité	Tikpàtì	Muwēírímú mmu mùù bekú ketú a bi kefèète amáà
170	Ressources de l'Etat	Kuwuantekpàtì kó tikpàtì	Tikpàtì nti timōō tì cēnke tú kuwuantenkpàtì kpeti
171	Retenue à la source	Feyeticōtífè	Fedífè nfe tēheekèmbite do dò nkéyietí fè, kè bè hōō fè cōté bè ò yietí dii mōnni
172	Rôle	Didàmpòoyetiyetipàtri	Dipàtri ndi dii dènnimuní bèè dò nkéna kēyietí dāmpòò be'yètè
173	Service fait (règle du)	Mutōndōōrìmù kó mēpíntìborme	Μερίντιμὲ mme mēè tú k'aa pí muhēētōmmú mamù a dò kēdeemu kè be da yietí

174	Sincérité (principe de)	Tidɔ̀rìmmɔ̀nti kó mepíntìborme	Mepíntimè mme m̀̀è tú a dò nkénáké timɔ̀mmɔ̀nti a dɔ̀ri d̀̀i m̀̀nni tidítítɔ̀nciàtì kó dipátri
175	Sociétés d'Etat	Kuwuantekpàtì tɔ̀mpíntiyɔ̀	Kuwuantekpàtì kó yetɔ̀mpíntiyɔ̀ nye yèè d̀̀̀ri kupotaá nyoo mumààsíntɔ̀mmú mamù
176	Soumission	Diheetɔ̀nkàtrì kó ditataápátri	Kè bè p̄̀éké ditheetɔ̀nkàtrì mari, a h̄̀ɔ̀ w̄̀ari d̀̀i pátri ndi kénáké a yóó p̄̀í m̀̀è botí dekó mutɔ̀mmú nè fedífè fèè dò nkéyè
177	Sous-traitance	Diheetɔ̀ncannepátri diyiyikùrì	Diheetɔ̀ncannepátri ndi d̀̀i benkú ketú òmɔ̀d di diheetɔ̀nkàtrì keyikú otòd m̀̀d kòd bo p̄̀í dekó mutɔ̀mmú nè okó mefiè
178	Spécialité (principe de)	Kudítítɔ̀nciàkù kó m̀̀cuonnédɔ̀rmè	Mepíntimè mme m̀̀è tukúnè fedífè kó mepíntimè kenáá ketú kè di k̄̀tè kudítítɔ̀nciàkù kè kù tukúnè mutɔ̀mmú mamù, fedífè fenfe dò k̄̀yè ke mu mp̄̀í
179	Système déclaratif	Mudàmpòdàammu kó m̀̀borme	Mepíntimè mme m̀̀è náá ketú a dò kédáa a m̀̀ke t̀̀i kpàtì timɔ̀d bedàmpòdɔ̀tìbè borè
180	Taxe	Pàatãntì	Fedífè nfe bè h̄̀ɔ̀ ɔ̀ɔ̀tè fè kè dè ntukúnè diheè kó mutɔ̀mmú mamù
181	Taxes fiscales	Diheè kóo pàatãntì	Kuwuantenkpàtì yoo yeheemùrè h̄̀ɔ̀ ɔ̀ɔ̀tè pàatãntì wè mutɔ̀mmú mamù kpéé
182	Taxes parafiscales	Diheetɔ̀nkàrì kóo pàatãntì	Bè h̄̀ɔ̀ ɔ̀ɔ̀tè pàatãntì wè diheetɔ̀nyuu mari kpéé

183	Termes de référence	Mutõnwenkùmù kó kutõncièkù	Dipátri ndi dìi náá kéwénkùnkò mutõmmú mamù yóó pí mèè botí sósó
184	Transfert de crédits	Mudítítõnceetimù	Dipátri ndi dìi benkú ketú bè cèète kutõnciàkù makù kùù do dò nkédoò ditõnyuu marì borè kéduó ditõnyuu terì borè
185	Transparence budgétaire	Tidítítõncièti kó mepaatéwénkùmè	Mepíntìborme mme mèè bo na kènte ditõnkàrì marì mieke bá tèè heekàmbite na kényé tidítítõncièti duó mèè botí nè tì tukúne mù
186	Trésor	Kuwuantenkpàti kó tedítíciètè	Kuwuantenkpàti kó tedítíciètè nte tèè dàke diheè dimwò kó idítí kpréé
187	Unité budgétaire (principe de l')	Tidítítõnciàti kó mewënnéborme	Medítípíntìborme mme mèè tú kuwuantekpàti kó tidítítõnciàti timwò dò nkénwè dipátri marímáà mieke nke kè kuwuantõnnibè na kécũó
188	Unité de trésorerie	Didítítwò kó mewënnéborme	Medítípíntìborme mme mèè tú kuwuantekpàti kó tidítítõnciàti timwò dò nkénwè ditítítwò marímáà mieke nke
189	Universalité budgétaire (principe d')	Mudítípíntìtimù kó mewënnéborme	Medítípíntìborme mme mèè tú kuwuantekpàti kó tidítítõnciàti timwò dò nkénwè dipátri marímáà mieke nke
190	Usagers	Behetõncõntibè	Benitibè mbe bemwò bèè cõnni nè diheè kó mutõmmú mamù